

บทที่ 3

การบัญชีเพื่อการส่งออก

เนื่องจากการส่งออกมีเอกสารที่แตกต่างจากกิจการซื้อมาขายไปโดยทั่วไป เอกสารที่ฝ่ายบัญชีต้องเกี่ยวข้องกับและเป็นเอกสารหลักฐานทางบัญชี ได้แก่ เอกสารดังต่อไปนี้

1. คำสั่งซื้อ (Purchased Order)
2. ใบรายการสินค้า (Proforma Invoice)
3. ใบสั่งซื้อ (Purchased Order) หรือใบสั่งผลิต (Manufacturer Order)
4. ใบกำกับสินค้า (Invoice)
5. ใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ (Packing List)
6. ใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading)
7. ใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Airway Bill)
8. ใบขนสินค้าขาออกหรือใบขนสินค้าขาออก มุมน้ำเงิน
9. แบบธุรกิจต่างประเทศ 1 (แบบ ธ.ค. 1)
10. เลตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of Credit)
11. ตัวแลกเงิน (Bill of Exchange)
12. หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)

ทั้งนี้ ขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเอกสารการส่งออก สามารถอธิบายเป็นขั้นตอนและแสดงเป็นผังทางเดินเอกสารได้ ดังนี้

1. การรับคำสั่งซื้อจากต่างประเทศ

การรับคำสั่งซื้อจากต่างประเทศมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ซื้อจัดทำคำสั่งซื้อ 2 ใบและส่งคำสั่งซื้อมาให้ ฝ่ายขายของผู้ขาย 1 ใบ
2. ฝ่ายขาย จัดทำใบรายการสินค้า (Pro forma Invoice) และนำส่งเอกสารดังนี้

ต้นฉบับ ส่งให้ผู้ซื้อเพื่อใช้เป็นหลักฐาน ในการสั่งให้ธนาคารของผู้ซื้อ (Issuing Bank) เปิด เลตเตอร์ออฟเครดิต

สำเนาที่ 1 เก็บเข้าแฟ้มเรียงลำดับเลขที่ที่ฝ่ายขายเป็น หลักฐานในการตกลงขายสินค้าและเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกใบสั่งซื้อ หรือ ใบสั่งผลิตสินค้า รวมทั้งเป็นข้อมูลในการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถจัดส่งสินค้า ไปให้ผู้ซื้อได้ถูกต้องตามที่ผู้ซื้อต้องการและตามกำหนดส่งสินค้า

สำเนาที่ 2 ส่งให้ฝ่ายบัญชีเก็บเข้าแฟ้มชั่วคราว เพื่อเป็นข้อมูลว่าได้รับคำสั่งซื้อจากผู้ซื้อ และตกลงขายสินค้าให้ผู้ซื้อในราคาเท่าใด จำนวนเท่าใดและกำหนดส่งสินค้าเมื่อใด จำนวนเท่าใด และกำหนดส่งสินค้าเมื่อใด

สำเนาที่ 3 ส่งให้ฝ่ายส่งออก หรือ บริษัทนายหน้า (Forwarding Agent หรือ Shipping Agent) เพื่อเป็นข้อมูลในการจองระวางเรือหรือเครื่องบิน จัดทำใบกำกับสินค้า (Invoice) ใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ (Packing List) ดำเนินการขออนุญาตส่งออกขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)

สำเนาที่ 4 ส่งให้ฝ่ายบรรจุและขนส่ง เพื่อเป็นข้อมูลในการนำส่งสินค้า

3. ผู้ซื้อจะสั่งให้ธนาคารของตนเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (แอล/ซี) เพื่อสั่งซื้อสินค้า ธนาคารของผู้ซื้อจะส่งเลตเตอร์ออฟเครดิต ผ่านธนาคารของผู้ขายเพื่อให้ธนาคารของผู้ขาย แจ้งให้ผู้ขายทราบถึงเลตเตอร์ออฟเครดิตที่สั่งซื้อสินค้า

4. ฝ่ายขายจะพิจารณาเงื่อนไขในเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ผู้ซื้อส่งมาให้ หากยอมรับได้ทุกเงื่อนไข ฝ่ายขายจะถ่ายเอกสารเลตเตอร์ออฟเครดิต 3 ชุด และนำส่งเอกสารดังนี้

ต้นฉบับ เลตเตอร์ออฟเครดิต มอบให้ฝ่ายบัญชีเก็บไว้เพื่อดำเนินการขอขึ้นเงินหรือขายเลตเตอร์ออฟเครดิตกับธนาคาร

สำเนาที่ 1 ส่งให้ฝ่ายบัญชี เพื่อเป็นข้อมูลในการติดต่อกับธนาคารและเป็นหลักฐานเงื่อนไขการชำระเงินของผู้ซื้อ

สำเนาที่ 2 เก็บไว้ที่ฝ่ายขายเพื่อเป็นหลักฐานและเป็นข้อมูลในการติดตามงานและประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ต่อไป

สำเนาที่ 3 ส่งให้ฝ่ายส่งออก หรือ บริษัทนายหน้า เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดเตรียมเอกสาร เช่น ใบกำกับสินค้า ใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ฯลฯ รวมทั้งปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ เช่น การจัดส่งสินค้าให้ตรงตามที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิต

5. ฝ่ายขาย จัดทำใบสั่งซื้อสินค้า (กรณีผู้ขายมิใช่ผู้ผลิตสินค้าเอง) หรือ ใบสั่งผลิตสินค้า (กรณีผู้ขายเป็นผู้ผลิตสินค้าเอง) และนำส่งเอกสารดังนี้

ต้นฉบับ ส่งให้ผู้ผลิตหรือฝ่ายผลิต ดำเนินการผลิตสินค้า

สำเนาที่ 1 เก็บเข้าแฟ้มเรียงลำดับเลขที่ ไว้ที่ฝ่ายขายเพื่อเป็นหลักฐานและข้อมูลในการติดตามความก้าวหน้าในการผลิต

สำเนาที่ 2 ส่งให้ฝ่ายบัญชีเก็บเข้าแฟ้มชั่วคราว เพื่อเป็นหลักฐานในการจ่ายเงินให้ผู้ผลิต (กรณีผู้ขายมิใช่ผู้ผลิตสินค้าเอง ต้องซื้อสินค้ามาขายหรือสั่งให้ผู้ผลิตผลิต) หรือเป็นหลักฐานในการสั่งผลิต (กรณีผู้ขายเป็นผู้ผลิตสินค้าเอง)

สำเนาที่ 3 ส่งให้ฝ่ายตรวจรับสินค้า เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจรับสินค้า ตรวจสอบคุณภาพสินค้าให้เป็นไปตามที่ผู้ซื้อต้องการ และส่งมอบสินค้าให้ฝ่ายบรรจุและขนส่งต่อไป

สำเนาที่ 4 ส่งให้ฝ่ายบรรจุและขนส่ง เพื่อเป็นข้อมูลในการบรรจุสินค้าให้ถูกต้องตามที่ผู้ซื้อต้องการและเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ

ภาพที่ 7 (ต่อ)

ผู้ซื้อ

ผู้ขายหรือฝ่ายขาย

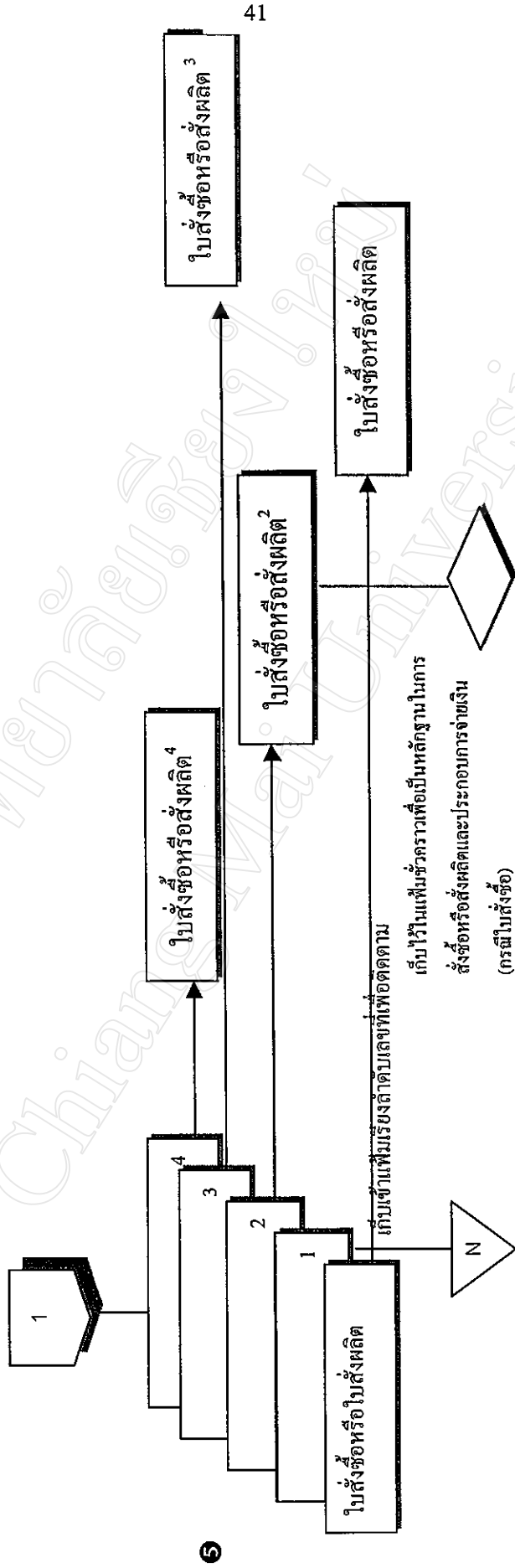
ฝ่ายส่งออกหรือ
บริษัทมหาชน

ฝ่ายบรรจุและขนส่ง

ฝ่ายบัญชี

ผู้ผลิตหรือฝ่ายผลิต

ฝ่ายตรวจรับสินค้าและตรวจ
สอบคุณภาพ

2. การจัดส่งสินค้าไปต่างประเทศ

การจัดส่งสินค้าไปต่างประเทศมีขั้นตอนดังนี้

1. ฝ่ายบรรจุและขนส่งจะรวบรวมสินค้าและบรรจุหีบห่อตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้กับลูกค้า หรือตามที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิตและทำการชั่งน้ำหนักสินค้าพร้อมหีบห่อ ฝ่ายบรรจุและขนส่งจัดทำร่างใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อและนำส่งเอกสารดังนี้

ต้นฉบับ ส่งให้ฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้าเพื่อจัดทำใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ และใบกำกับสินค้า

สำเนาที่ 1 เก็บไว้ ณ ที่ออกเพื่อเป็นหลักฐาน

2. ฝ่ายส่งออก หรือบริษัทนายหน้าคำนวณน้ำหนักสินค้า คำนวณน้ำหนักสินค้าพร้อมหีบห่อ คำนวณปริมาตรของหีบห่อทั้งหมด โดยใช้ข้อมูลจากร่างใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ และจัดทำใบจองระวาง (Shipment Particulars) พร้อมทั้งติดต่อบริษัทเรือหรือสายการบินเพื่อทำการจองระวางฝ่ายส่งออก หรือบริษัทนายหน้า จะนำส่งใบจองระวางดังนี้

ต้นฉบับ ส่งให้บริษัทเรือ หรือสายการบิน

สำเนาที่ 1 เก็บไว้ ณ ที่ออกเพื่อเป็นหลักฐาน

3. ฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้า จะจัดทำใบกำกับสินค้า (Invoice) และใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ (Packing List) เพื่อดำเนินพิธีการศุลกากรขาออก เมื่อผ่านพิธีการแล้วนำส่งเอกสารดังนี้

ใบกำกับสินค้า ต้นฉบับ คู่ฉบับที่ 1 คู่ฉบับที่ 2 เตรียมส่งให้ผู้ซื้อ

คู่ฉบับที่ 3 ส่งให้บริษัทเรือหรือสายการบิน เพื่อดำเนินการขนส่ง

คู่ฉบับที่ 4 ศุลกากรเก็บไว้

คู่ฉบับที่ 5 ส่งฝ่ายบัญชีเก็บเข้าแฟ้มหรือเรียงเลขที่เพื่อเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อ

คู่ฉบับที่ 6 ยื่นกรมการค้าต่างประเทศเพื่อขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า

คู่ฉบับที่ 7 เก็บไว้ ณ ที่ออก

ใบแสดงรายการบรรจุหีบห่อ ต้นฉบับ คู่ฉบับที่ 1 คู่ฉบับที่ 2 เตรียมส่งให้ผู้ซื้อ

สำเนาที่ 3 ส่งให้บริษัทเรือหรือสายการบิน เพื่อดำเนินการขนส่ง

สำเนาที่ 4 ศุลกากรเก็บไว้

สำเนาที่ 5 ส่งฝ่ายบัญชีเก็บเข้าแฟ้มเรียงเลขที่เพื่อประกอบการเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อ

สำเนาที่ 6 ยื่นกรมการค้าต่างประเทศเพื่อขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า

สำเนาที่ 7 เก็บไว้ ณ ที่ออก

แบบ ธ.ต. 1 ต้นฉบับและสำเนาส่งศุลกากร หลังจากนั้นศุลกากรจะส่งคืนมาให้ 1 ฉบับ และจะเก็บไว้ที่ฝ่ายบัญชีเพื่อใช้ประกอบการขอขึ้นเงินตาม แอล/ซี

เมื่อบริษัทเรือ หรือสายการบินรับจองระวางแล้ว ฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้า จะดำเนินการจัดส่งสินค้าไปยังท่าเรือหรือท่าอากาศยานตามที่บริษัทเรือหรือสายการบินที่รับจองระวางได้แจ้งให้ทราบและดำเนินการผ่านศุลกากรขาออก พร้อมยื่นแบบ ธ.ต.1 (กรณีมูลค่าสินค้าเกิน 500,000 บาท) แล้วส่งสินค้าขึ้นเรือหรือเครื่องบิน

4. หลังจากผ่านพิธีการศุลกากรขาออกและส่งสินค้าขึ้นเรือหรือเครื่องบินเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายส่งออก หรือบริษัทนายหน้าจะได้รับใบขนสินค้าขาออกจากศุลกากร ใบตราส่งสินค้าทางเรือ (Bill of Lading) หรือใบตราส่งสินค้าทางอากาศ (Airway Bill) จากสายการบิน ซึ่งฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้า จะนำส่งเอกสารต่างๆ ดังนี้

ใบขนสินค้าขาออก

ต้นฉบับ	ศุลกากรเก็บไว้
ฉบับที่ 1	ศุลกากรจะส่งให้สรรพากร
ฉบับที่ 2	ฝ่ายบัญชีเก็บไว้ยื่นขอชดเชยภาษี
มูมนำเงิน 1	ฝ่ายบัญชีเก็บไว้ยื่นขอชดเชยภาษี

ใบตราส่งสินค้าทางเรือหรือทางอากาศ

ต้นฉบับ	ส่งให้ผู้ซื้อ
ฉบับที่ 1	ฝ่ายบัญชีเก็บไว้เป็นหลักฐานในการส่งสินค้าและประกอบการขึ้นเงินกับธนาคาร
ฉบับที่ 2	ยื่นกรมการค้าต่างประเทศเพื่อขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า
ฉบับที่ 3	ฝ่ายบัญชีเก็บไว้เป็นหลักฐาน
ฉบับที่ 4-5	เก็บไว้ที่ฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้า
ฉบับที่ 6	เก็บไว้เป็นหลักฐาน

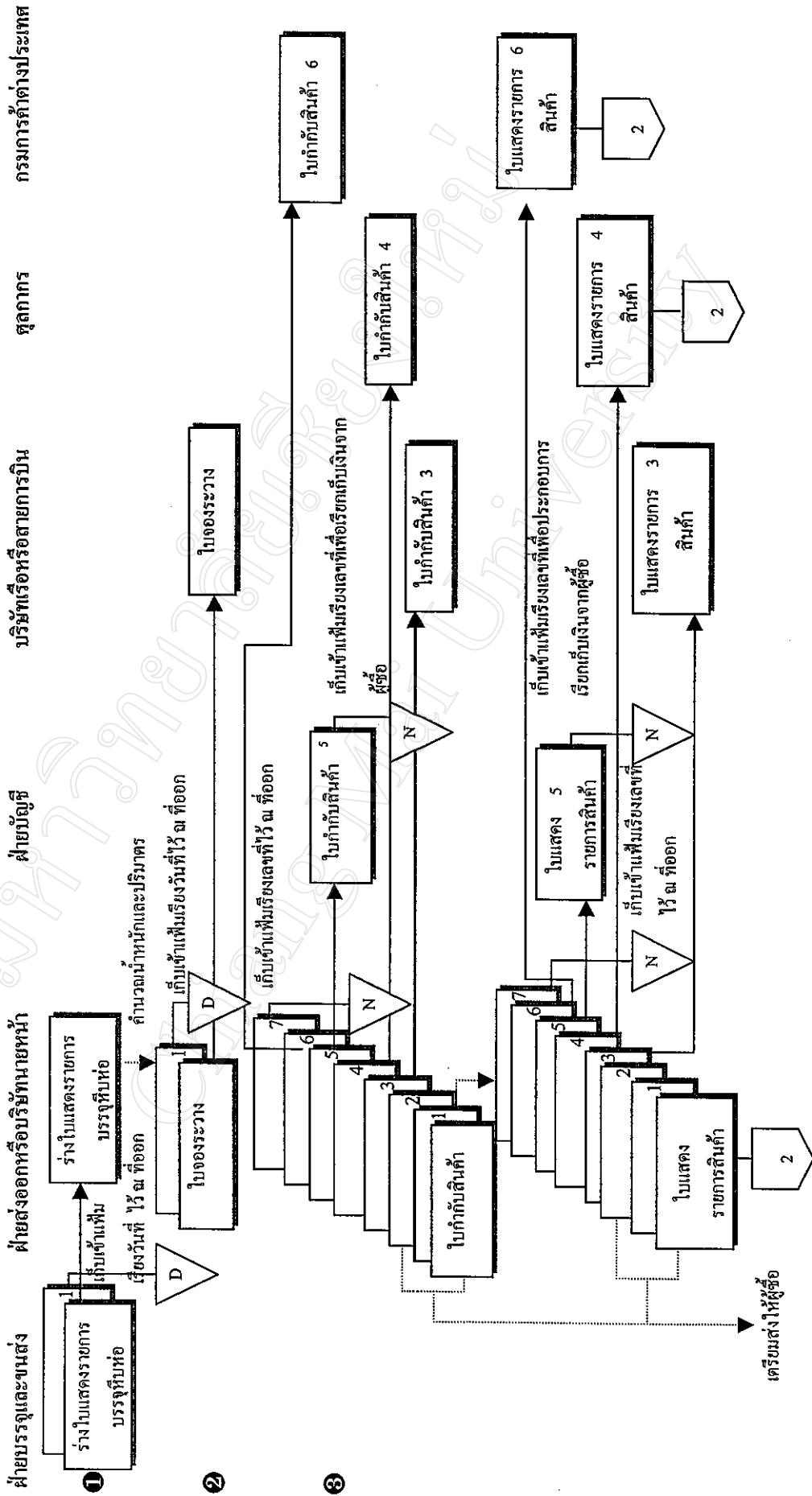
ใบตราส่งสินค้าทางอากาศ

ต้นฉบับ	ส่งให้ตัวแทนสายการบินที่เมืองท่าปลายทาง
สำเนาที่ 1	ส่งให้ผู้ซื้อเป็นหลักฐานในการขอรับสินค้า
ฉบับที่ 2	ฝ่ายบัญชีเก็บไว้เป็นหลักฐานและใช้ประกอบการขอขึ้นเงินจากธนาคาร

5. ฝ่ายส่งออก หรือบริษัทนายหน้า ดำเนินการขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin) หรือหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าที่ออกให้กับประเทศผู้ซื้อตามข้อตกลงว่าด้วยการให้สิทธิพิเศษทางภาษีอากร (Certificate of Origin Form A) จากกรมการค้าต่างประเทศ โดยใช้เอกสารประกอบ ได้แก่ ใบกำกับสินค้า ใบแสดงรายการสินค้า ใบตราส่งสินค้าทางเรือหรือทางอากาศ เมื่อฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้าได้รับรองแหล่งกำเนิดสินค้า จะนำส่งเอกสารดังนี้

ต้นฉบับ	ส่งให้ผู้ซื้อ
สำเนาที่ 1	ฝ่ายบัญชีเพื่อประกอบการขอเงิน
สำเนาที่ 2	เก็บไว้ที่กรมการค้าต่างประเทศ

ภาพที่ 8 แผนผังการปฏิบัติงานในการจัดส่งสินค้าไปต่างประเทศ

กรมการท่าต่างประเทศ

ศุลกากร

บริษัทเรือหรือสายการบิน

ฝ่ายบัญชี

ฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้า

ฝ่ายบรรจุและขนส่ง

ภาพที่ 8 (ต่อ)

ฝ่ายบรรจุและขนส่ง

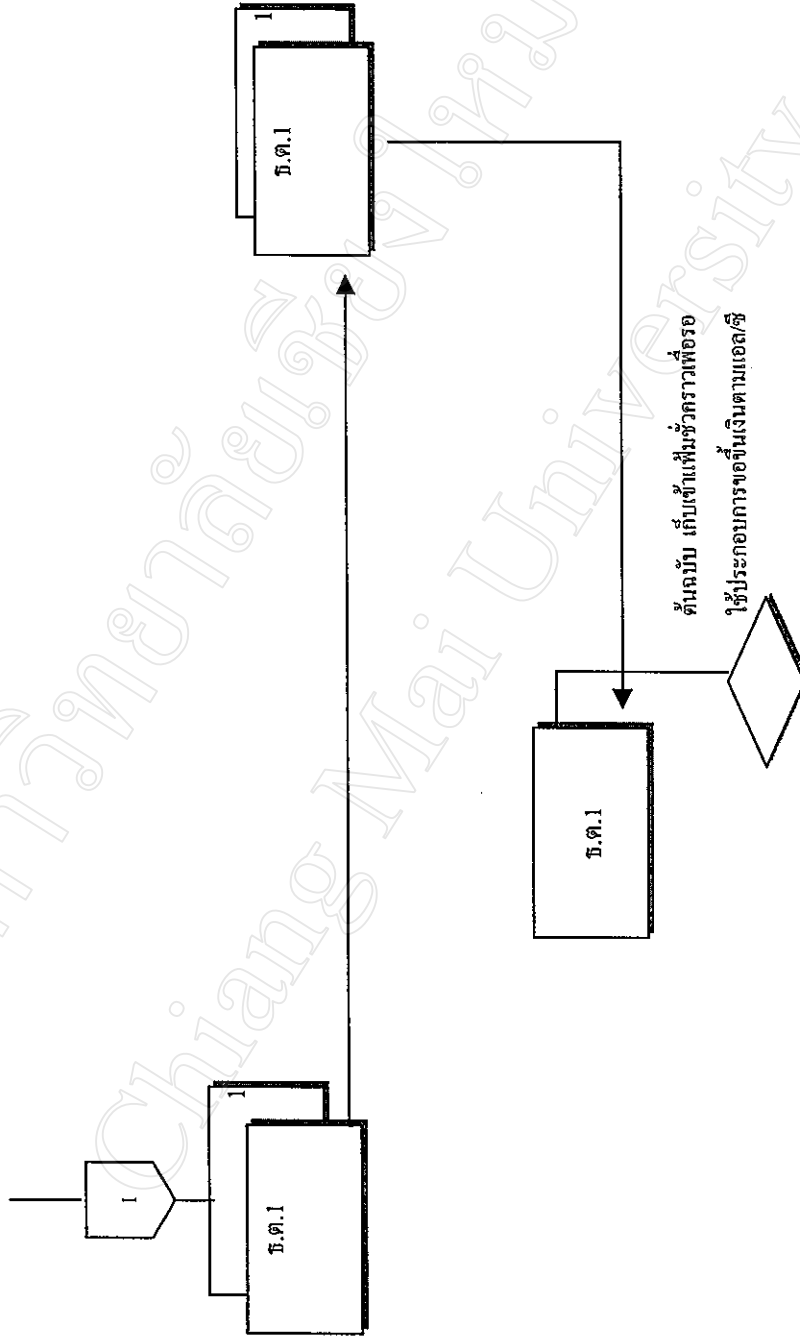
ฝ่ายส่งออกหรือบริษัทหน้า

ฝ่ายบัญชี

บริษัทเรือหรือสายการบิน

บุคลากร

กรรมการต่างประเทศ

๘ (ต่อ)

ภาพที่ 8 (ต่อ)

ฝ่ายบรรจุและขนส่ง

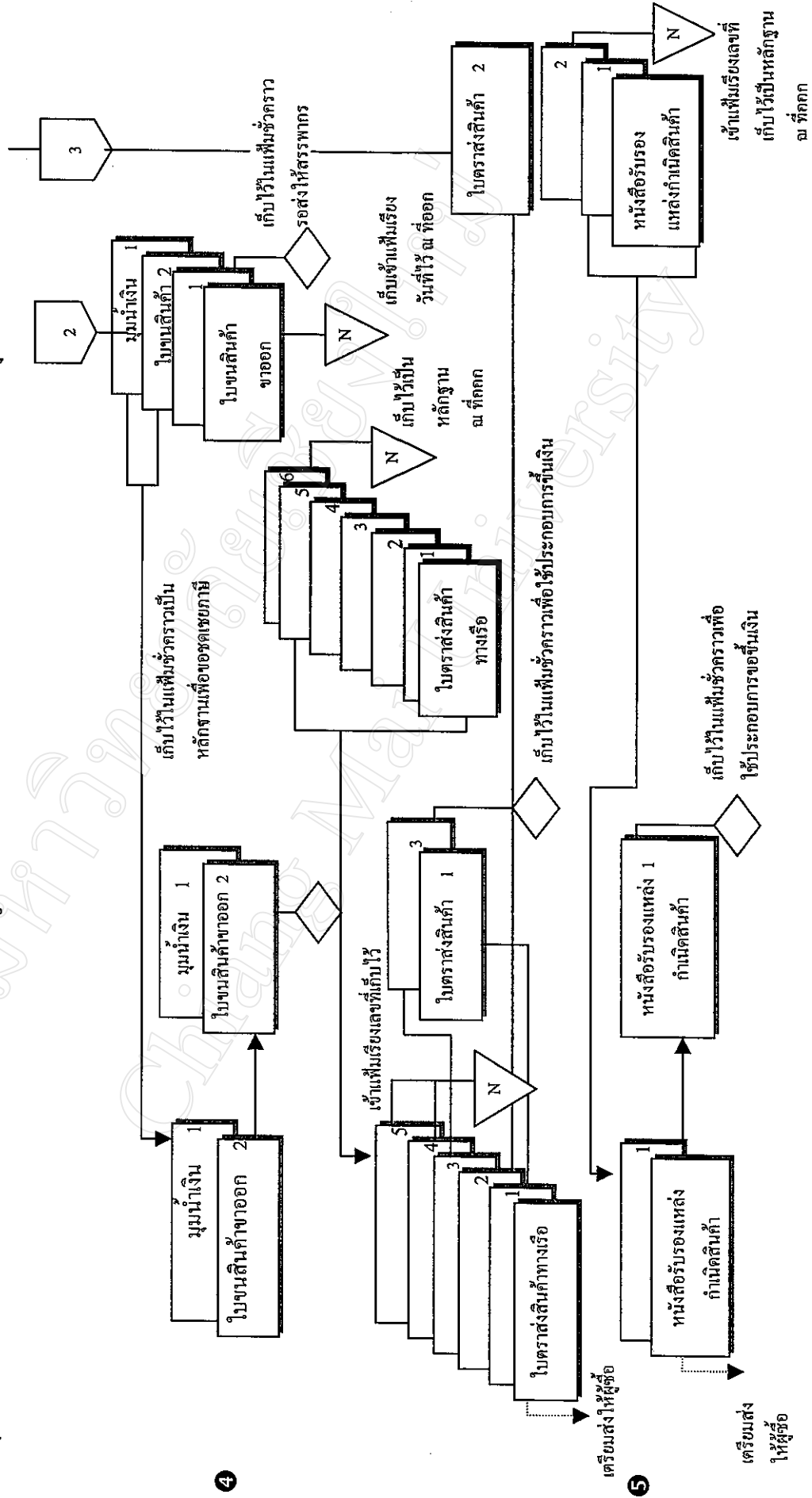
ฝ่ายส่งออกหรือบริษัทนายหน้า

ฝ่ายบัญชี

บริษัทเรือหรือสายการบิน

ศุลกากร

กรมการค้าต่างประเทศ

3. การรับชำระเงินค่าสินค้าจากการส่งออก

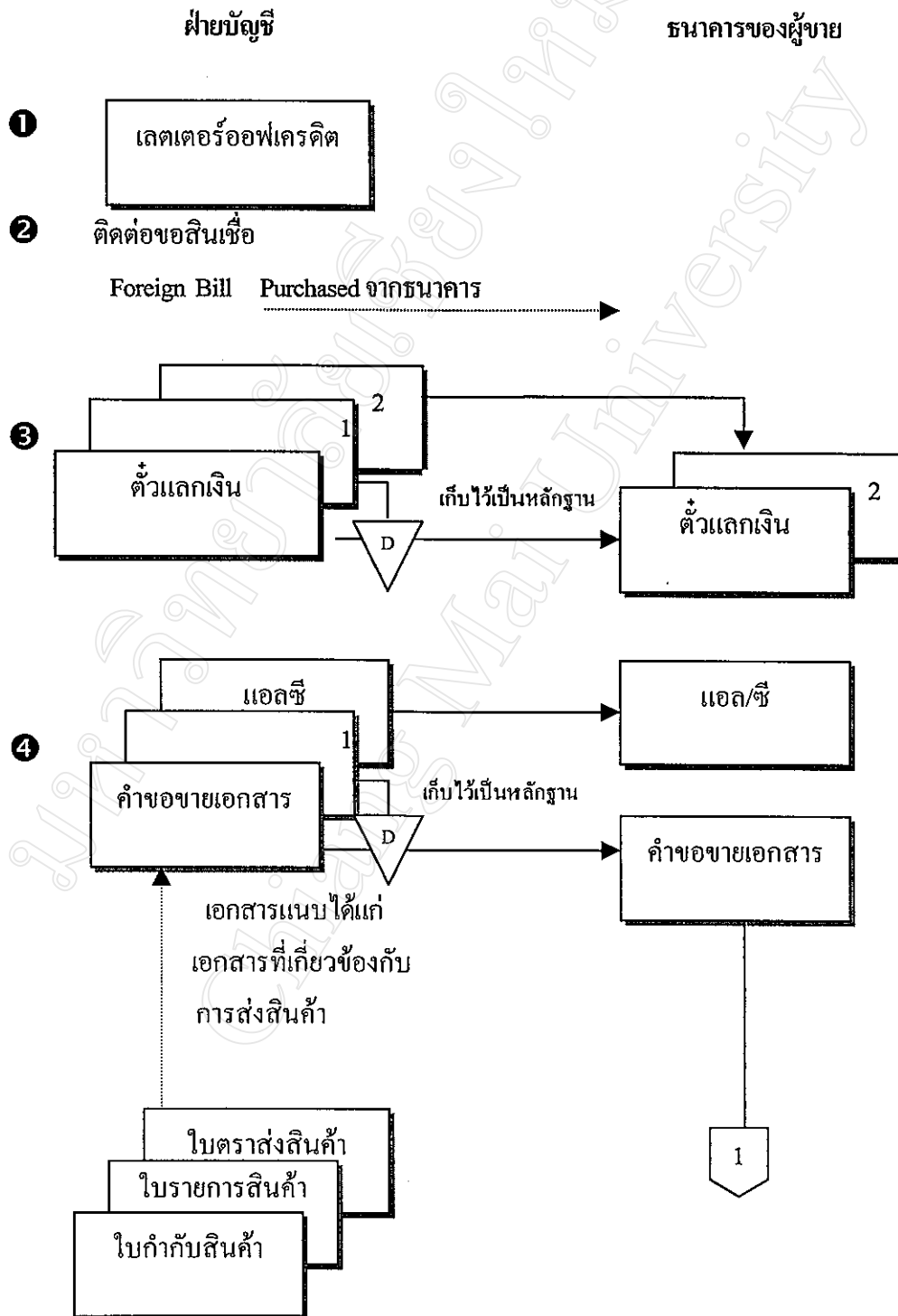
การชำระเงินค่าสินค้าจากการส่งออก มีดังนี้

3.1 การรับชำระเงินค่าสินค้าด้วยเลตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of Credit หรือ L/C)

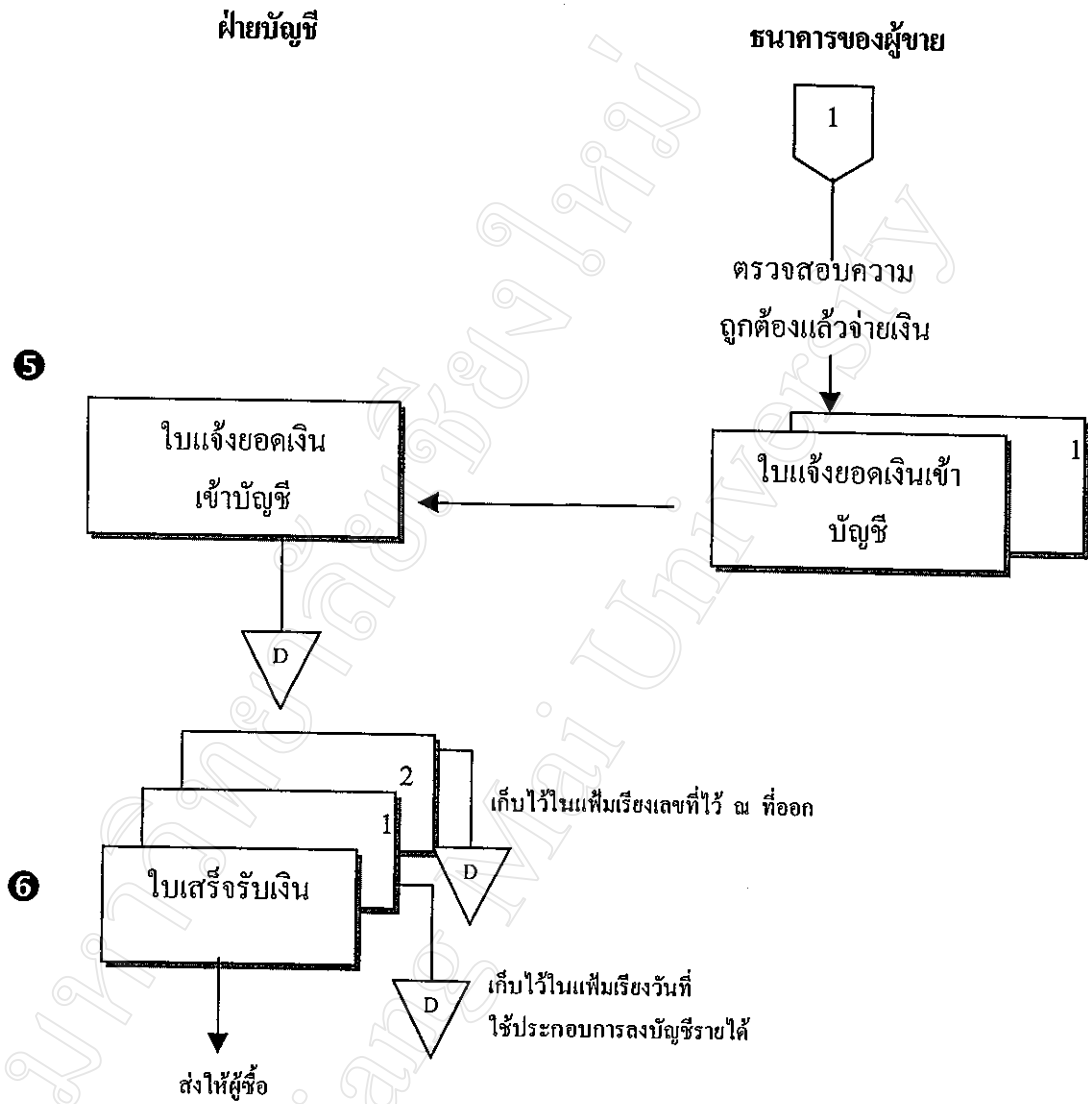
ขั้นตอนการรับชำระเงินค่าสินค้าด้วยเลตเตอร์ออฟเครดิตแบบที่ใช้ตัวแลกเงินเป็นเอกสารประกอบ ดังนี้

1. ผู้ขายได้รับต้นฉบับเลตเตอร์ออฟเครดิตจากผู้ซื้อ
2. ฝ่ายบัญชีติดต่อขอสินเชื่อประเภท Foreign Bill Purchased (FBP) ไว้เพื่อความสะดวกในการซื้อขายเอกสาร เช่น เลตเตอร์ออฟเครดิต กับธนาคารของตน (ธนาคารของผู้ขาย)
3. ฝ่ายบัญชีจะจัดทำตัวแลกเงิน (Bill of Exchange) ซึ่งมีมูลค่าสินค้าตามใบกำกับสินค้า (Invoice) ตัวแลกเงินนี้จะใช้แบบฟอร์มที่ธนาคารตน (ผู้ขาย) ให้มา
 - ต้นฉบับ 1 ส่งให้ธนาคารของผู้ขายเพื่อใช้ประกอบการเรียกเก็บเงิน
 - ต้นฉบับที่ 2 ส่งให้ธนาคารของผู้ขายเก็บไว้เป็นหลักฐาน
 - สำเนาที่ 1 ฝ่ายบัญชีเก็บไว้เป็นหลักฐาน
4. ฝ่ายบัญชีจะรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้า (Shipping Documents) ตามที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิต เช่น ใบกำกับสินค้า ใบแสดงรายการสินค้าที่บรรจุ ใบตราส่งสินค้าทางเรือหรือทางอากาศ เป็นต้น ฝ่ายบัญชีจะกรอกแบบฟอร์มเพื่อยื่นขอขายเอกสารที่เรียกว่า Request for Negotiation ซึ่งเป็นแบบฟอร์มของธนาคารที่จะยื่นขายเอกสาร แล้วส่งให้ผู้มีอำนาจลงนามประทับตรา จากนั้นฝ่ายบัญชีจะนำเอกสารที่กล่าวข้างต้นทั้งหมดพร้อมกับเลตเตอร์ออฟเครดิต (ตัวจริง) และหนังสือขอแก้ไขเลตเตอร์ออฟเครดิต (Amendment Letter of Credit) หากมีไปยื่นกับธนาคารของตน (ธนาคารของผู้ขาย)
5. ธนาคารจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทั้งหมดที่ยื่นมาให้ตรงตามที่ระบุไว้ในเลตเตอร์ออฟเครดิต ธนาคารจึงจะยอมรับซื้อและทำการจ่ายเงินให้กับผู้ขายสินค้าไปก่อนเมื่อธนาคารนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากให้ผู้ขาย ธนาคารจะออกใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชี (Credit Advice Receipt) ให้ฝ่ายบัญชีไว้เป็นหลักฐานประกอบการลงบัญชีและประกอบการขอชดเชยภาษีอากร
6. เมื่อฝ่ายบัญชี ได้รับใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีแล้วจะออกใบเสร็จรับเงินเพื่อเป็นหลักฐานในการรับชำระเงินและประกอบการลงบัญชี โดย
 - ต้นฉบับ ใบเสร็จรับเงินส่งให้ผู้ซื้อ
 - สำเนาที่ 1 ใช้เป็นหลักฐานประกอบการลงบัญชี
 - สำเนาที่ 2 เก็บไว้ ณ ที่ออก

ภาพที่ 9 แผนผังการปฏิบัติงานในการรับชำระค่าสินค้าจากการส่งออก

ภาพที่ 9 (ต่อ)

3.2 การรับชำระเงินค่าสินค้าด้วยเอกสารในการเรียกเก็บเงิน (Bill For Collection)

ขั้นตอนการรับชำระเงินค่าสินค้าด้วยเอกสารในการเรียกเก็บเงิน หรือเรียกว่าตัวเรียกเก็บเงินผ่านธนาคาร มีขั้นตอนดังนี้

1. ฝ่ายบัญชีจะต้องจัดทำตัวแลกเงิน (Bill Of Exchange) และไปคำขอให้เรียกเก็บเงิน (Request For Collection Of Export Bills) ซึ่งเป็นแบบฟอร์มของธนาคาร โดยมีคำสั่งเรียกเก็บเงินระบุไว้นำไปยื่นให้ธนาคารของตน ธนาคารของผู้ขายทำการจัดส่งไปเรียกเก็บผ่านธนาคารของผู้ซื้อ

2. ธนาคารของผู้ขายจะส่งเอกสารไปยังธนาคารของผู้ซื้อเพื่อให้ธนาคารของผู้ซื้อปฏิบัติตามคำสั่งในการส่งมอบเอกสาร เช่น คำสั่งแบบ Documents Against Payment ผู้ซื้อต้องจ่ายเงินก่อน ถ้าเป็นคำสั่งแบบ Documents Against Acceptance ผู้ซื้อจะต้องทำการสลักหลังตัวแลกเงินก่อน เป็นต้น

3. เมื่อธนาคารเรียกเก็บเงินตามตัวได้แล้ว ธนาคารจะออกใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีให้ฝ่ายบัญชี เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการลงบัญชีและประกอบการชดเชยภาษีอากร

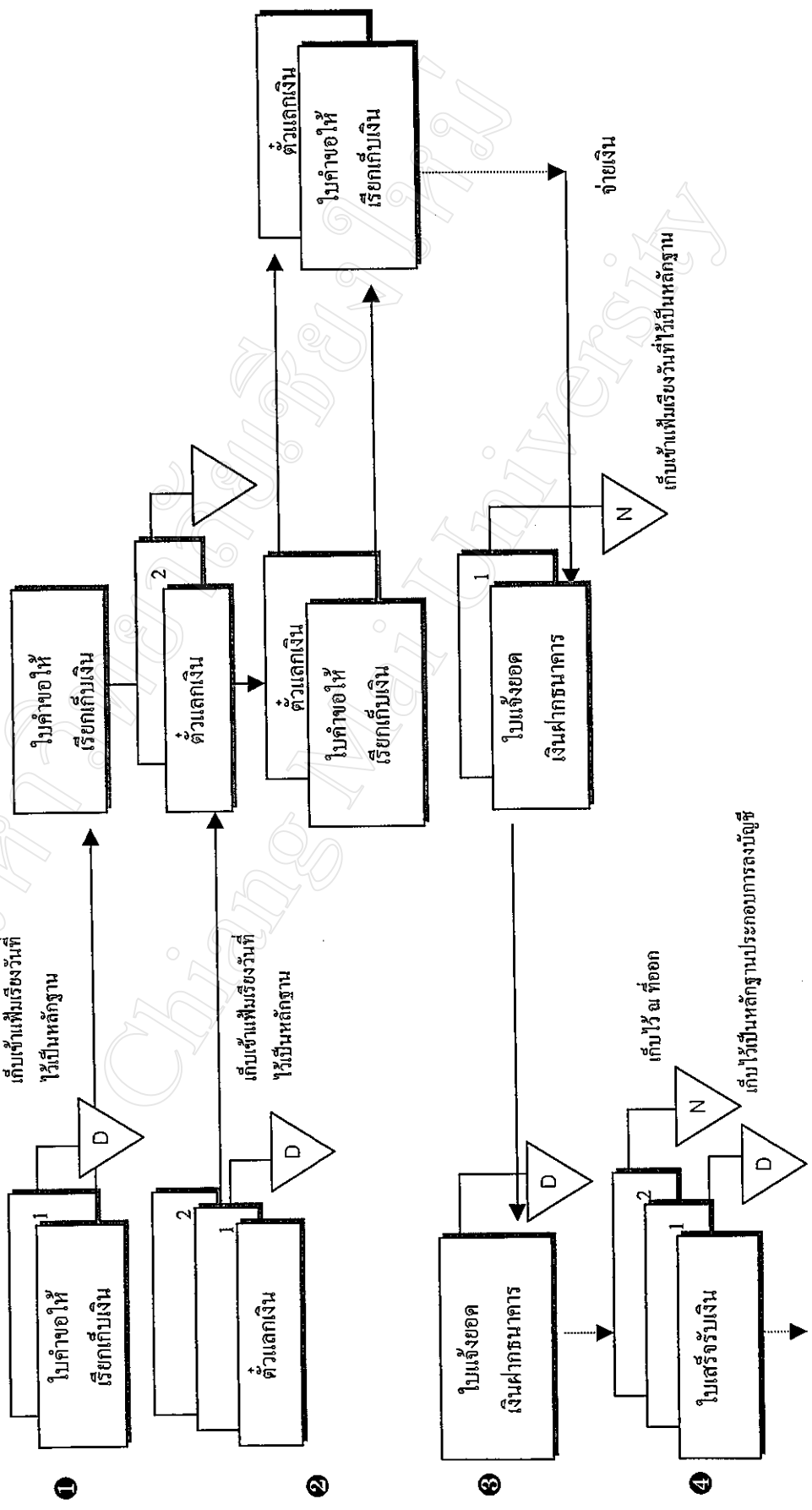
4. เมื่อฝ่ายบัญชีได้รับใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีแล้วจะออกใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นหลักฐานในการรับชำระและประกอบการลงบัญชี โดย

ต้นฉบับ ใบเสร็จรับเงิน ส่งให้ผู้ซื้อ

สำเนาที่ 1 ใช้เป็นหลักฐานประกอบการลงบัญชี

สำเนาที่ 2 เก็บไว้ ณ ที่ออก

ภาพที่ 10 แผนผังการปฏิบัติงานในการรับชำระค่าสินค้าด้วยเอกสารในการเรียกเก็บเงิน
ฝ่ายบัญชี
ธนาคารของผู้ขาย

ส่งให้ผู้ใช้ซื้อ

3.3 การรับชำระสินค้าด้วยวิธีเงินเชื่อรับผิดชอบกันเอง (Open Account)

ขั้นตอนในการรับชำระสินค้าด้วยวิธีเงินเชื่อรับผิดชอบกันเอง มีดังนี้

1. ฝ่ายบัญชีจะจัดส่งใบแจ้งหนี้ไปยังผู้ซื้อเพื่อให้ผู้ซื้อติดต่อกับธนาคารของผู้ซื้อให้โอนเงินหรือส่งเงินมาเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของตน (ผู้ขาย) ที่ธนาคารของผู้ขาย
2. เมื่อธนาคารของผู้ขายได้รับเงินโอนค่าสินค้าก็จะแจ้งให้ฝ่ายบัญชีทราบและออกใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชี (Credit Advice) เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการลงบัญชี
3. เมื่อฝ่ายบัญชีได้รับใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีแล้วจะออกใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นหลักฐานในการชำระหนี้และประกอบการลงบัญชี โดย
 - ต้นฉบับ ใบเสร็จรับเงิน ส่งให้ผู้ซื้อ
 - สำเนาที่ 1 ใช้เป็นหลักฐานประกอบการลงบัญชี
 - สำเนาที่ 2 เก็บไว้ ณ ที่ออก

4. โครงสร้างราคาสินค้าส่งออก

โครงสร้างราคาสินค้าส่งออกมีรายละเอียดที่แตกต่างจากธุรกิจที่ขายภายในประเทศ เนื่องจากมีเงื่อนไขในการส่งมอบสินค้าเข้ามาเกี่ยวข้องกับด้วย โครงสร้างราคาสินค้าส่งออกมีดังนี้

4.1 โครงสร้างราคา EX WORKS หรือ EX FACT

โครงสร้างราคา EX WORKS หรือ EX FACT ประกอบด้วยต้นทุนสินค้า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ซึ่งไม่รวมค่าพิธีการศุลกากรและค่าขนส่งสินค้าบนเรือหรือเครื่องบิน) และกำไรที่คาดหวังจากการขายสินค้า

4.2 โครงสร้าง FOB

โครงสร้างราคา FOB ประกอบด้วย ราคา EX WORKS หรือ EXFACT บวกค่าใช้จ่ายในการผ่านพิธีการศุลกากร

4.3 โครงสร้างราคา C & F

โครงสร้างราคา C & F หรือ CFR ประกอบด้วย ราคา EX WORKS บวกค่าใช้จ่ายในการผ่านพิธีการศุลกากร และค่าระวางเรือ

4.4 โครงสร้างราคา CIF

โครงสร้างราคา EX WORKS บวก ค่าใช้จ่ายในการผ่านพิธีการศุลกากร ค่าระวางเรือ และค่าประกันภัยสินค้า

ตัวอย่างโครงสร้างราคาสินค้าส่งออกมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 ธุรกิจส่งออกมีต้นทุนสินค้า 500 บาท ค่าฉลากสินค้าบนสินค้า 20 บาท ค่าบรรจุหีบห่อ 10 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 46 บาท ค่าผ่านพิธีการศุลกากรโดยชิปปิ้ง และค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้สินค้าลงเรือส่งไปให้ผู้ซื้อ 10 บาท กำไรที่คาดหวังจากการขายสินค้า 100 บาท ค่าระวางเรือ 40 บาท ค่าประกันภัยสินค้า 10 บาท โครงสร้างราคาสินค้าส่งออกมีดังนี้

	ต้นทุนสินค้า (ซื้อมาหรือผลิตเอง)	500 บาท
บวก	ค่าฉลากติดบนสินค้า	20 บาท
	ค่าบรรจุหีบห่อ	10 บาท
	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	46 บาท
	ต้นทุนสินค้าทั้งหมด	<u>576 บาท</u>
บวก	กำไรที่คาดหวังจากการขายสินค้า	100 บาท
	ราคา EX WORKS หรือ EXFACT	<u>676 บาท</u>
บวก	ค่าผ่านพิธีการศุลกากร	10 บาท
	ราคา FOB	<u>686 บาท</u>
บวก	ค่าระวางเรือ	40 บาท
	ราคา C & F หรือ CFR	<u>726 บาท</u>
บวก	ค่าประกันภัยสินค้า	10 บาท
	ราคา CIF	<u>736 บาท</u>

5. การวิเคราะห์รายการค้า

เนื่องจากรายการค้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากการส่งออก มีรายการค้าบางรายการที่เหมือนกับกิจการทั่วไปและมีบางรายการที่แตกต่างจากกิจการทั่วไปในที่นี้จะกล่าวถึงรายการที่แตกต่างดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์รายการรายได้จากข้อตกลงในการส่งมอบสินค้า

ในการส่งออกมีข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าหลายเงื่อนไขในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะข้อตกลงที่นิยมใช้ดังนี้

1. ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ Free On Board (FOB)

ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ FOB หมายถึง ข้อตกลงที่ผู้ขายรับผิดชอบในการจัดหาสินค้าไปส่งมอบให้ผู้ซื้อจนถึงบนเรือที่ผู้ซื้อจองระวางไว้ ณ ท่าเรือในประเทศของผู้ขาย และผู้ขายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการผ่านพิธีการศุลกากรขาออก ค่าระวางเรือ และค่าธรรมเนียมต่างๆ ในการส่งออก

บันทึกการขายการลูกหนี้และรายได้หลังจากดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากรขาออกแล้ว
ลงบัญชีโดย

เดบิต บัญชีลูกหนี้ – ขายต่างประเทศ XX

(บันทึกจำนวนเงินด้วยราคาตามเงื่อนไข FOB คู่ณด้วยอัตราแลกเปลี่ยนตามใบ
ขนสินค้าขาออก)

เครดิต – บัญชีขาย-ต่างประเทศ XX

(บันทึกจำนวนเงินเท่ากับยอดบัญชีลูกหนี้)

สำหรับวันที่ที่ใช้ในการบันทึกการขายจะใช้วันที่ตามใบขนสินค้าขาออกเพราะว่า
เป็นวันที่ได้ดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากรขาออกแล้ว ซึ่งถือเสมือนว่าได้มีการส่งสินค้าออกไปจาก
ประเทศในวันนั้น ในกรณีนี้จะไม่ใช้วันที่ตามใบกำกับสินค้าเป็นวันที่ในการบันทึกบัญชี เนื่องจาก
ใบกำกับสินค้าจะต้องจัดทำล่วงหน้าก่อนการดำเนินพิธีการศุลกากรขาออก 2-3 วัน

การบันทึกการขายรับชำระเงินจากลูกหนี้และกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน
ลงบัญชีโดย

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร XX

(บันทึกจำนวนเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนในใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีเงินฝาก
ธนาคาร)

เครดิต บัญชีลูกหนี้ XX

บัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน XX

(บันทึกจำนวนเงินด้วยยอดผลต่างของจำนวนเงินที่ได้รับตามใบแจ้ง
ยอดเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ลบด้วยจำนวนเงินจากใบขนสินค้า
ขาออก)

ในกรณีที่จำนวนเงินบาทที่ได้รับตามใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารน้อยกว่า
จำนวนเงินที่มาจากอัตราแลกเปลี่ยนในใบขนสินค้าขาออก ยอดผลต่างที่เกิดขึ้น ถือว่าเกิดการ
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ในกรณีนี้จะลงบัญชีโดย เดบิต บัญชีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนแทน
การเครดิตบัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน

บางกิจการจะบันทึกการขายขาดทุนนี้ โดยการเดบิต บัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน

ตัวอย่างที่ 2 ผู้ขายตกลงขายสินค้า ให้ผู้ซื้อโดยส่งมอบสินค้าแบบ FOB (Free On Board) ในราคา 3,000 USD. เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2544 กำหนดส่งมอบสินค้าวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2544 และผู้ซื้อจะชำระเงินให้หลังจากส่งมอบสินค้าแล้ว 45 วัน คือวันที่ 27 มีนาคม 2544

การลงบัญชี

10 มกราคม 2544 ไม่มีการบันทึกรายการบัญชี

10 กุมภาพันธ์ 2544 ส่งมอบสินค้าตามใบขนสินค้าขาออก อัตราแลกเปลี่ยนตามใบ
ขนสินค้า 1 USD = 41.40 บาท

เดบิต บัญชีลูกหนี้ - ขายต่างประเทศ 124,200 บาท
(3,000 USD x 41.40 บาท)

เครดิต บัญชีขายต่างประเทศ 124,200 บาท

27 มีนาคม 2544 ได้รับชำระเงินจากผู้ซื้อโดยโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในวันนี้ อัตรา
แลกเปลี่ยนธนาคารพาณิชย์ 1 USD = 41.90 บาท

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร 125,700 บาท
(3,000 USD x 41.90 บาท)

เครดิต บัญชีลูกหนี้-ขายต่างประเทศ 124,200 บาท
(3,000 USD x 41.40 บาท)

บัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน 1,500 บาท

2. ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ EX WORKS หรือ EX FACT

ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ EX WORKS หรือ EX FACT หมายถึง ข้อ
ตกลงที่ผู้ขายส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ ณ สถานที่ของผู้ขาย เช่น โรงงานหรือสำนักงาน

บันทึกการขายรายได้จากการขายเงินสด และเงินเชื่อเมื่อออกใบกำกับสินค้า ใบ
กำกับภาษี ลงบัญชีโดย

เดบิต บัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากธนาคาร(กรณีขายเงินสด) XX
หรือ บัญชีลูกหนี้ - ขายในประเทศ(กรณีเงินเชื่อ)

เครดิต บัญชีขาย-ในประเทศ XX

บัญชีภาษีขาย - เดือน XX

(บัญชีขายบันทึกจำนวนเงินตามใบกำกับสินค้าแปลงค่าเป็นเงินบาท
โดยใช้อัตราอ้างอิงธนาคารแห่งประเทศไทยและรับรู้รายได้ ณ วันที่
ออกใบกำกับสินค้า / ใบกำกับภาษี)

บันทึกรายการชำระเงินจากลูกค้า โดย

เดบิต บัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากธนาคาร XX
 เครดิต บัญชี ลูกหนี้-ขายในประเทศ XX

เนื่องจากการส่งมอบสินค้าวิธีนี้ ไม่ได้ดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากร และแม้ว่าผู้ซื้อจะนำสินค้านี้ไปทำการส่งออกภายหลัง แต่ผู้ขายไม่มีใบขนสินค้าขาออกเป็นหลักฐาน กรมสรรพากรถือว่าผู้ขายมิได้ทำการขายส่งออก ฉะนั้นจึงไม่ได้รับสิทธิในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 0 และให้ถือเป็นการขายในประเทศ ซึ่งผู้ขายมีหน้าที่ต้องนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7

ตัวอย่างที่ 3 ผู้ขายตกลงขายสินค้าให้ผู้ซื้อโดยตกลงส่งมอบสินค้าแบบ EX WORKS ณ โรงงานของผู้ขาย ในราคา 2,000 USD. เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2544 ณ วันที่ 27 เมษายน 2544 อัตราอ้างอิงธนาคารแห่งประเทศไทย 1 USD. = 42.10 บาท และ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม 2544 อัตราอ้างอิงธนาคารแห่งประเทศไทย 1 USD. = 44.55 บาท และกำหนดส่งมอบสินค้าในวันที่ 28 เมษายน 2544 อัตราอ้างอิงธนาคารแห่งประเทศไทย 1 USD = 42.10 บาท

การลงบัญชี กรณีผู้ซื้อชำระเงินค่าสินค้า ณ วันที่รับของ

28 เมษายน 2544

เดบิต	บัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากธนาคาร	90,094 บาท
เครดิต	บัญชีขายในประเทศ (2,000 USD x 42.10 บาท)	84,200 บาท
	บัญชีภาษีขาย - เดือนเมษายน	5,894 บาท
	(7/100 x 84,200)	

การลงบัญชี กรณีผู้ซื้อชำระค่าสินค้าหลังจากวันที่รับของ 30 วัน

28 เมษายน 2544 ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ

เดบิต	บัญชีลูกหนี้-ขายในประเทศ	90,094 บาท
เครดิต	บัญชีขาย-ในประเทศ (2,000 USD x 42.10 บาท)	84,200 บาท
	บัญชีภาษีขาย - เดือนเมษายน	5,894 บาท
	(7/100 x 84,200)	

28 พฤษภาคม 2544 รับชำระค่าสินค้า

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร (2,000 USD x 44.55 บาท)	89,100 บาท
	บัญชีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	994 บาท
เครดิต	บัญชีลูกหนี้-ขายในประเทศ	90,094 บาท

3. ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ C&F หรือ CFR และ CIF

ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ C&F หรือ CFR หมายถึง ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ FOB และผู้ขายจะรับผิดชอบจ่ายค่าขนส่งสินค้าไปยังปลายทางแทนลูกค้า ส่วนข้อตกลงในการส่งมอบแบบ CIF หมายถึง ข้อตกลงในการส่งมอบสินค้าแบบ FOB และผู้ขายรับผิดชอบจ่ายค่าขนส่งสินค้าไปยังปลายทาง ค่าประกันภัยจนถึงปลายทางแทนลูกค้า การบันทึกรายการลูกหนี้และรายได้จากการขายสินค้า จะบันทึกหลังจากดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากรขาออกแล้วลงบัญชี

เดบิต	บัญชีลูกหนี้ – ขายต่างประเทศ	XX
	บัญชีลูกหนี้ – ค่าขนส่ง	XX
	บัญชีลูกหนี้ – ค่าประกันภัยสินค้า (กรณีการส่งมอบสินค้าแบบ CIF)	XX
	(บัญชีลูกหนี้บันทึกจำนวนเงินตามเงื่อนไข FOB คู่ค้าด้วยอัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก)	
เครดิต	บัญชีขายต่างประเทศ	XX
	บัญชีเงินฝากธนาคาร	XX

บันทึกรายการชำระเงินจากลูกหนี้ลงบัญชีโดย

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	XX
	(บันทึกจำนวนเงินตามใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร)	
เครดิต	บัญชีลูกหนี้ – ขายต่างประเทศ	XX
	บัญชีลูกหนี้ – ค่าขนส่ง	XX
	บัญชีลูกหนี้ – ค่าประกันภัยสินค้า	XX
	บัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	XX

(ถ้าจำนวนเงินตามใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารสูงกว่าจำนวนเงินที่ได้บันทึกบัญชีลูกหนี้ขายต่างประเทศและบัญชีลูกหนี้ค่าขนส่ง บัญชีลูกหนี้ค่าประกันภัย ถือเป็นกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน หากต่ำกว่าถือเป็นขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน)

ตัวอย่างที่ 4 ผู้ขายตกลงขายสินค้าให้ผู้ซื้อโดยตกลงส่งมอบสินค้าแบบ C&F จำนวน 5,000 USD เป็นค่าสินค้า 4,000 USD และค่าขนส่ง 1,000 USD เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2544 กำหนดส่งมอบสินค้า 30 เมษายน 2544 อัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก 1 USD = 41.10 บาท กำหนดชำระเงินโดยการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารในวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 อัตราแลกเปลี่ยน 1 USD = 41.15 บาท

การลงบัญชี

1 มีนาคม 2544	ไม่มีการบันทึกรายการบัญชี	
30 เมษายน 2544	ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ	
เดบิต	บัญชีลูกหนี้-ขายต่างประเทศ	164,400 บาท
	(4,000 USD x 41.10 บาท)	
	บัญชีลูกหนี้-ค่าขนส่ง	40,000 บาท
	เครดิต	
	บัญชีขายต่างประเทศ	164,400 บาท
	บัญชีเงินฝากธนาคาร	40,000 บาท
31 พฤษภาคม 2544	ได้รับชำระเงิน	
เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	205,750 บาท
	(5,000 USD x 41.15 บาท)	
	เครดิต	
	บัญชีลูกหนี้-ขายต่างประเทศ	164,400 บาท
	บัญชีลูกหนี้-ค่าขนส่ง	40,000 บาท
	บัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	1,350 บาท

5.2 การวิเคราะห์รายการรายได้รับล่วงหน้า

ในบางกรณีผู้ขายอาจขอให้ผู้ซื้อจ่ายค่าสินค้าล่วงหน้ามาให้ผู้ขายก่อนจำนวนหนึ่ง เพื่อให้มั่นใจในการรับคำสั่งซื้อและเพื่อผู้ขายจะได้มีเงินหมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบ

เมื่อรับค่าสินล้ค่าล่วงหน้าการบันทึกรายการ ลงบัญชีโดย

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร XX
 เครดิต บัญชีค่าขายรับล่วงหน้า XX
 (บันทึกจำนวนเงินตามจำนวนเงินใบแจ้งยอดเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร)
 เมื่อส่งสินค้าไปให้ผู้ซื้อและได้รับเงินค่าสินค้าส่วนที่เหลือ การบันทึกรายการลง
 บัญชีโดย

เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร XX
 บัญชีค่าขายรับล่วงหน้า XX
 บัญชีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน (กรณีเกิดการขาดทุน)

เครดิต บัญชีค่าขาย-ต่างประเทศ XX
 บัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน (กรณีเกิดกำไร) XX
 (บันทึกจำนวนเงินบัญชีค่าขายเป็นเงินตราต่างประเทศแล้วคูณด้วย
 อัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก หากยอดเงินตามบัญชีขาย สูง
 กว่าบัญชีเงินฝากธนาคาร และบัญชีค่าขายรับล่วงหน้า ถือว่ามีการขาด
 ทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน หากต่ำกว่า ถือว่า มีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน
 เงินตรา)

หากมีรายได้รับล่วงหน้าที่มีค่าเป็นเงินตราต่างประเทศคงเหลืออยู่ในวันสุดท้ายของรอบ
 ระยะเวลาบัญชี ผู้ขายจะต้องคำนวณค่าเป็นเงินตราไทยโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์ขาย
 ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้

การบันทึกรายการลงบัญชีโดย

เดบิต บัญชีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน XX

เครดิต บัญชีค่าขายรับล่วงหน้า XX

(กรณีที่อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์ขาย ณ วันสุดท้าย ของรอบระยะ
 เวลาบัญชีสูงกว่าอัตราซื้อธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่ได้รับเงินค่าขายรับ
 ล่วงหน้าเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร)

ตัวอย่างที่ 5 ผู้ขายตกลงขายสินค้าให้ผู้ซื้อ โดยตกลงส่งมอบสินค้าแบบ FOB จำนวนเงิน 5,000 USD. เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2543 กำหนดส่งมอบสินค้าวันที่ 31 มกราคม 2544 ผู้ซื้อโอนเงินค่าสินค้ามาให้ผู้ขายก่อน 2,000 USD. เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2543 อัตราซื้อธนาคารพาณิชย์คือ 1 USD. = 43 บาท วันที่ 31 ธันวาคม 2543 อัตราถัวเฉลี่ยขาย 43.43 บาท ต่อ 1 USD อัตราซื้อธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่ 31 มกราคม 2544 1 USD. = 43.50 บาท ผู้ซื้อโอนเงินมาชำระค่าสินค้าที่เหลือ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2544 อัตราซื้อธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 1 USD = 43.40 บาท

การลงบัญชี

1 ธันวาคม 2543 ไม่มีการบันทึกบัญชี

15 ธันวาคม 2543 ได้รับเงินโอนค่าสินค้า

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	86,000 บาท
เครดิต	บัญชีค่าขายรับล่วงหน้า (2,000 USD x 43 บาท)	86,000 บาท

31 ธันวาคม 2543 วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

เดบิต	บัญชีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	860 บาท
เครดิต	บัญชีค่าขายรับล่วงหน้า 2,000 USD x (43.43-43.00 บาท)	860 บาท

31 มกราคม 2544 ส่งมอบสินค้า อัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก 1 USD = 43.50 บาท

เดบิต	บัญชีลูกหนี้	217,500 บาท
เครดิต	บัญชีขาย-ต่างประเทศ (5,000 USD x 43.50 บาท)	217,500 บาท

28 กุมภาพันธ์ 2544 ได้รับเงินโอนค่าสินค้าที่เหลือจากลูกค้า อัตราซื้อธนาคารพาณิชย์ 1USD = 43.40 บาท

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	130,200 บาท
	(3,000 USD x 43.40 บาท)	
	บัญชีค่าขายรับล่วงหน้า	86,860 บาท
	(86,000 บาท + 860 บาท)	
	บัญชีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	440 บาท
	{2,000 USD x (43.50-43.43)} {3,000 USD x(43.50-43.40)}	
เครดิต	บัญชีลูกหนี้	217,500 บาท

5.3 การวิเคราะห์รายการรายได้จากการขอเงินชดเชยภาษีอากร

จากการขอรับการชดเชยภาษีอากรนั้น ผู้ขายจะได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากรในรูปของบัตรภาษี ซึ่งผู้ขายสามารถนำไปใช้เครดิตภาษีเงินได้ของผู้ขาย

เมื่อผู้ขายได้รับบัตรภาษี ลงบัญชีโดย

เดบิต	บัญชีบัตรภาษี	XX
เครดิต	บัญชีเงินชดเชยการส่งออก (หรือบัญชีเงินชดเชยภาษีอากร)	XX

ตัวอย่างที่ 6 ผู้ขายยื่นขอเงินชดเชยการส่งออกและผู้ขายได้รับเงินชดเชยภาษีอากรในรูปของบัตรภาษี จำนวน 2,000 บาท เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2543 การลงบัญชี เมื่อได้รับบัตรภาษี

7 พฤษภาคม 2543

เดบิต	บัญชีบัตรภาษี	2,000 บาท
เครดิต	บัญชีเงินชดเชยภาษีอากร	2,000 บาท

5.4 การวิเคราะห์รายการลูกหนี้ขายต่างประเทศคงเหลือ ณ วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

ลูกหนี้ขายต่างประเทศที่มียอดคงเหลือ ณ วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีเป็นเงินตราต่างประเทศ ให้แปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้ ณ วันทำการสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีหรือของปี ลงบัญชีโดย

เดบิต	บัญชีลูกหนี้-ขายต่างประเทศ	XX
เครดิต	บัญชีขาย-ต่างประเทศ	XX

(จำนวนเงินที่บันทึกบัญชีลูกหนี้-ขายต่างประเทศ แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้ อัตราแลกเปลี่ยนถั่วเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ ณ วันทำการสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี หรือ ของปี ลบด้วยอัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก)

ตัวอย่างที่ 7 ผู้ขายตกลงขายสินค้าให้กับผู้ซื้อ โดยตกลงส่งมอบสินค้าแบบ FOB จำนวนเงิน 4,000 USD ส่งมอบสินค้า 1 ธันวาคม 2543 อัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก 1 USD = 43 บาท ผู้ซื้อจะโอนเงินค่าสินค้าให้ 1 กุมภาพันธ์ 2544 วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีคือ 31 ธันวาคม 2543 อัตราแลกเปลี่ยนถั่วเฉลี่ยคือ 43.19 บาท ต่อ 1 USD.

การลงบัญชี

1 ธันวาคม 2543 ส่งมอบสินค้า

เดบิต	บัญชีลูกหนี้-ขายต่างประเทศ	172,000 บาท
เครดิต	บัญชีขาย-ต่างประเทศ	172,000 บาท
	(4,000 USD x 43 บาท)	

31 ธันวาคม 2543 วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

เดบิต	บัญชีลูกหนี้-ขายต่างประเทศ	760 บาท
	{4,000 USD x (43.19 – 43.00 บาท)}	
เครดิต	บัญชีขาย-ต่างประเทศ	760 บาท

(หมายเหตุ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนถั่วเฉลี่ย ณ วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี น้อยกว่า อัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก ผลต่างที่เกิดขึ้นคือจำนวนเงินที่จะบันทึก โดย

เดบิต	บัญชีขาย - ต่างประเทศ
เครดิต	บัญชีลูกหนี้ - ขายต่างประเทศ

1 กุมภาพันธ์ 2544 ผู้ซื้อโอนเงินมาให้ ซึ่งอัตรารับซื้อธนาคารพาณิชย์ ในวันนี้ 1 USD.= 43.40 บาท ลงบัญชีโดย

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร (4,000 USD x 43.40 บาท)	173,600 บาท
เครดิต	บัญชีลูกหนี้ – ขายต่างประเทศ (172,000 บาท + 760 บาท)	172,760 บาท
	บัญชีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน {(4,000 USD x (43.40 - 43.19 บาท))}	840 บาท

5.5 การวิเคราะห์รายการการขอกู้เงิน หรือ การขอเครดิตจากธนาคารโดยใช้เลตเตอร์ออฟเครดิต และตั๋วแลกเงิน เป็นหลักประกันในการกู้เงิน (Packing Credit)

ผู้ขายสามารถขอกู้เงินหรือขอเครดิตจากธนาคารโดยใช้เลตเตอร์ออฟเครดิตและตั๋วแลกเงินเป็นหลักประกันในการกู้เงิน บันทึกรายการดังนี้

เมื่อกู้เงินจากธนาคาร ลงบัญชีโดย

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	XX
เครดิต	บัญชีเจ้าหนี้ธนาคาร – แพ็คกิ้งเครดิต	XX
เมื่อชำระหนี้ให้กับธนาคารลงบัญชีโดย		
เดบิต	บัญชีเจ้าหนี้ธนาคาร - แพ็คกิ้งเครดิต	XX
	บัญชีดอกเบี้ยจ่าย – แพ็คกิ้งเครดิต	XX
เครดิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	XX

ตัวอย่างที่ 8 ผู้ขายได้รับเลตเตอร์ออฟเครดิต กำหนดระยะเวลา 60 วัน จำนวนเงิน 5,000 USD. เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2543 ผู้ขายขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อนำเงินมาซื้อวัตถุดิบ โดยใช้เลตเตอร์ออฟเครดิต เป็นหลักประกันในการกู้ได้รับการอนุมัติวงเงิน 70 % ของ เลตเตอร์ออฟเครดิต ในวันที่ 16 เมษายน 2543 อัตราซื้อธนาคารพาณิชย์ 1 USD. = 43.20 บาท กำหนดชำระเงินคืนให้ธนาคารในวันที่ 12 พฤษภาคม 2543 ดอกเบี้ย ร้อยละ 1.5 ต่อเดือน การลงบัญชี

16 เมษายน 2543 กู้เงินจากธนาคาร

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร (70 % x 5,000 USD. x 43.20 บาท)	151,200 บาท
เครดิต	บัญชีเจ้าหนี้ธนาคารแพ็คกิ้งเครดิต	151,200 บาท

12 พฤษภาคม 2543 ชำระหนี้ให้กับธนาคาร

เดบิต	บัญชีเจ้าหนี้ธนาคาร แพ้คกิ่งเครดิต	151,200 บาท
	บัญชีดอกเบี้ยจ่ายเงินฝากธนาคาร	4,536 บาท
เครดิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	155,736 บาท

5.6 การวิเคราะห์รายการขายลดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้กับธนาคาร

ในกรณีที่ผู้ขายมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงิน ผู้ขายสามารถขายลดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้กับธนาคารหลังจากผู้ขายส่งสินค้าให้ผู้ซื้อแล้ว

เมื่อขายลดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้กับธนาคาร ลงบัญชีโดย

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	XX
	บัญชีค่าธรรมเนียมธนาคาร	XX
	บัญชีส่วนลดจ่าย	XX
เครดิต	บัญชีลูกหนี้ – ขายต่างประเทศ	XX

ในการขายลดเลตเตอร์ออฟเครดิตให้กับธนาคาร อาจเกิดผลต่างระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ วันที่ส่งมอบสินค้ากับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ วันที่ขายลดเลตเตอร์ออฟเครดิต ผลต่างที่เกิดขึ้นนั้นจะบันทึกเป็นบัญชีกำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินตรา หรือ บัญชีขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนเงินตราแล้วแต่กรณี

ตัวอย่างที่ 9 ผู้ขายได้รับเลตเตอร์ออฟเครดิตจำนวนเงิน 10,000 USD. กำหนดระยะเวลา 45 วัน เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2543 เนื่องจากผู้ขายต้องการได้รับเงินเมื่อส่งมอบสินค้าแล้ว ผู้ขายส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2543 อัตราแลกเปลี่ยนตามใบขนสินค้าขาออก 1 USD. = 43.05 บาท และนำเลตเตอร์ออฟเครดิตไปขายลดให้กับธนาคารในวันที่ 15 พฤษภาคม 2543 ธนาคารคิดค่าธรรมเนียม 2,000.- บาท ค่าส่วนลด 6,000.- บาท อัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ 1USD = 43.10 บาท

การลงบัญชี

7 พฤษภาคม 2543 ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ

เดบิต	บัญชีลูกหนี้ - ขายต่างประเทศ	430,500 บาท
	(10,000 USD X 43.05 บาท)	
เครดิต	บัญชีขาย – ต่างประเทศ	430,500 บาท

15 พฤษภาคม 2543 ขยายตลาดเดบิตออร์ออฟเครดิตให้ธนาคาร

เดบิต	บัญชีเงินฝากธนาคาร	423,000 บาท
	บัญชีค่าธรรมเนียมธนาคาร	2,000 บาท
	บัญชีส่วนลดจ่าย	6,000 บาท
เครดิต	บัญชีลูกหนี้ - ขายต่างประเทศ	430,500 บาท
	บัญชีกำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินตรา	500 บาท
	{10,000 USD X (43.10 - 43.05 บาท)}	

6. การเปิดเผยข้อมูล

งบการเงินเป็นการเสนอข้อมูลทางการเงินที่มีแบบแผนเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน รายการทางบัญชีของกิจการและผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน เช่น ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ลูกจ้าง ลูกค้า หน่วยงานของรัฐและสาธารณชน ในการตัดสินใจ

งบการเงินจะให้ข้อมูลของสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของรายได้และค่าใช้จ่าย รายการกำไร และรายการขาดทุน รวมทั้งข้อมูลอื่นที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน งบการเงินประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตัวอย่างงบการเงินของกิจการส่งออกดูได้จากภาคผนวก ข

6.1 งบดุล

งบดุล เป็นงบที่แสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ที่ระบุรายการต่าง ๆ ที่ปรากฏในงบดุลเป็นยอดรวมที่สะสมมาตั้งแต่วันเริ่มกิจการ จนถึงวันที่ระบุ สำหรับกิจการส่งออกรายการในงบดุลส่วนใหญ่จะคล้ายกับงบดุลของกิจการอื่น ๆ จะมีบางรายการที่แตกต่างกัน ได้แก่ รายการลูกหนี้การค้า ซึ่งประกอบด้วย ลูกหนี้การค้าในประเทศและลูกหนี้การค้าต่างประเทศ รายการขายรับล่วงหน้าประกอบด้วยขายในประเทศ ขายต่างประเทศ และรับล่วงหน้าเป็นเงินตราต่างประเทศ

6.2 งบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน เป็นงบที่แสดงผลจากการดำเนินกิจการในช่วงระยะเวลาที่ระบุ สำหรับกิจการส่งออกรายการในงบกำไรขาดทุนซึ่งแตกต่างจากกิจการอื่น ๆ ได้แก่ รายได้จากเงินชดเชยค่าภาษีอากร กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และค่าใช้จ่ายในการส่งออก

6.3 หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงิน เพื่อให้งบการเงินนั้นแสดงข้อมูลที่ถูกต้องตามควร ข้อมูลที่จะต้องเปิดเผยให้ทราบได้แก่

1. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ ได้แก่ หลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กิจการใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน เช่น วิธีการรับรู้รายได้ของกิจการ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา เป็นต้น
2. เหตุการณ์ทางบัญชีที่สำคัญ หรือเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบที่มีความสำคัญต่อฐานะของกิจการ
3. สถานะและข้อผูกพันต่าง ๆ ได้แก่ คำอธิบาย ข้อจำกัดหรือพันธะตามสัญญาที่มีในทรัพย์สินรายการใด หรือมีเงื่อนไขข้อผูกพันต่อหนี้สินใด
4. การเปิดเผยเหตุการณ์หลังวันที่ในงบดุล ได้แก่ การเปิดเผยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ของงบดุล แต่ก่อนวันที่ออกงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงินสำหรับกิจการส่งออกในส่วนซึ่งแตกต่างจากกิจการอื่น ๆ ได้แก่

1. นโยบายบัญชี เช่น การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สิทธิ รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศได้บันทึกเป็นเงินบาท ณ วันที่เกิดรายการ และได้ปรับปรุงด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นงวดบัญชี
2. ลูกหนี้การค้าต่างประเทศ ได้คำนวณเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนซื้อถัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ ณ วันทำการสุดท้ายของปี
3. เจ้าหนี้และค่าขายรับล่วงหน้าที่เป็นเงินตราต่างประเทศได้คำนวณเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนขายถัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ ณ วันทำการสุดท้ายของปี